

Informe 2/2022, de 31 de març, de la Junta Consultiva de Contractació Pública de Catalunya (Comissió Permanent)

Assumpte: Els concursos de projectes. Consideracions relatives a la seva regulació a la Llei 12/2017, de 6 de juliol, de l'arquitectura, i la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic

ANTECEDENTS

I. Des de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell s'ha sol·licitat informe d'aquesta Junta Consultiva de Contractació Administrativa en relació amb diversos dubtes relatius a la regulació del concurs de projectes que estableix la Llei 12/2017, de 6 de juliol, de l'arquitectura, i la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, així com respecte a la "relació" entre ambdues lleis en "alguns aspectes".

La petició d'informe adjunta un escrit del secretari de l'Ajuntament en el qual s'indica que en la preparació d'uns plecs de condicions per contractar la redacció d'un projecte d'arquitectura se'ls plantegen diversos dubtes pel que fa a la interpretació i la integració de determinades previsions contingudes en les lleis esmentades, que exposen breument i resumeixen en les qüestions següents:

"Primera. Necessitat del procediment negociat. En el cas de concursos de projectes, es pot preveure als Plecs de condicions que l'adjudicació es faci directament al guanyador o cal tramitar obligatòriament un procediment negociat posterior?

Segona. Possibilitat de 2 modalitats de presentació de propostes en el procediment restringit. En el procediment restringit per als concursos de projecte, té empara en la LCPS permetre 2 vies o modalitats d'accés separades, independents i valorades de forma diferent?

Tercera. Criteris de selecció en la primera fase del procediment restringit. En la primera fase es permet considerar criteris sotmesos a judici de valor o han de ser sempre objectius?

Quarta. Òrgan de valoració de les peticions de participació. La valoració dels criteris objectius per a seleccionar els interessats que han de passar a la segona fase, ha de fer-la el Jurat o pot fer-la un altre òrgan, com una Mesa de Contractació?

Cinquena. Proposta econòmica. Cas que no calgui tramitar un procediment negociat (qüestió primera), es pot valorar el preu com a criteri per a seleccionar al guanyador o, eventualment, com a criteri de desempat?"

II. L'article 4.9 del Decret 376/1996, de 2 de desembre, de reestructuració de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya, estableix que aquesta Junta Consultiva informa sobre les qüestions que, en matèria de contractació pública, li sotmetin, entre altres, les entitats que integren l'Administració local a Catalunya. D'altra banda, l'article 11.4 del mateix Decret atribueix a la Comissió Permanent l'aprovació dels informes corresponents.

CONSIDERACIONS JURÍDIQUES

I. Règim jurídic del concurs de projectes establert per la Llei 12/2017, de 6 de juliol, de l'arquitectura, en relació amb la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic.

Per tal de donar resposta a les diverses qüestions sobre determinats aspectes de la regulació del concurs de projectes establerta en la Llei catalana 12/2017, del 6 de juliol, de l'arquitectura, (en endavant, Llei 12/2017 o Llei d'arquitectura), en relació amb la regulació d'aquesta figura contractual continguda en la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (en endavant, LCSP), es considera convenient analitzar, prèviament i de manera breu, el contingut de cadascuna d'elles i de quina forma es relacionen les disposicions d'ambdues lleis a l'hora dur a terme un concurs de projectes.

D'una banda, la LCSP estableix les "Normes especials aplicables als concursos de projectes" en la subsecció 7a de la secció 2a –"De l'adjudicació dels contractes de les Administracions Públiques"–, del capítol I, del títol I, del llibre segon (articles 183 a 187). L'article 183 de la LCSP, relatiu a l'àmbit d'aplicació, defineix el concurs de projectes com un procediment encaminat a obtenir "plans o projectes", principalment en els àmbits "de l'arquitectura, l'urbanisme, l'enginyeria i el processament de dades", mitjançant una selecció que "després de la licitació corresponent, s'encarrega a un jurat". Aquest mateix precepte descriu les dues tipologies de concursos als quals s'apliquen aquestes normes especials:

–Els "concursos organitzats en el marc d'un procediment d'adjudicació d'un contracte de serveis, en els quals, eventualment, es poden concedir premis o pagaments". Per tant, es tracta de concursos subscrits en el procediment per a l'adjudicació del contracte de serveis que en constitueix l'objecte, de manera que, tal com disposa el mateix article 183, el valor estimat del concurs es correspon amb el valor estimat del contracte de serveis –més els eventuals premis o pagaments als participants.

–Els "concursos de projectes amb premis o pagaments als participants". Aquesta tipologia cal posar-la en relació amb la causa habilitant d'utilització del procediment negociat sense publicitat prevista en l'article 168.d) de la LCSP, de manera que el concurs es planteja, no ja en el marc d'un procediment d'adjudicació d'un contracte de serveis, sinó subscrit prèviament a l'adjudicació, en el seu cas, d'aquest al guanyador del concurs mitjançant procediment negociat sense publicitat. En aquest sentit, el mateix article 183 disposa que el valor estimat d'aquests concursos es correspon amb l'import total dels premis o pagaments –que es preveuen en tot cas en aquesta tipologia de concursos–, més el valor estimat del contracte de serveis que "es pugui adjudicar ulteriorment" si l'òrgan de contractació ho adverteix en l'anunci de licitació del concurs. Per tant, aquesta segona tipologia de concurs es divideix alhora en dues tipologies, en ambdues de les quals s'estimula la participació mitjançant la previsió de premis o pagaments, distingides en funció de si es preveu o no l'adjudicació posterior del contracte de serveis per procediment negociat sense publicitat al guanyador.

A més, aquest article 183 també estableix –com a novetat respecte de la normativa anterior– dos supòsits en què cal aplicar, obligatòriament, les normes del concurs de projectes, d'una banda, quan l'objecte del contracte de serveis es refereixi a "la redacció de projectes arquitectònics, d'enginyeria i urbanisme que revesteixin una complexitat especial" i, d'altra banda, quan es contractin conjuntament amb la redacció dels projectes esmentats, als treballs complementaris i la direcció de les obres (apartat 3).

La regulació del concurs de projectes de la LCSP es completa amb les disposicions relatives a les bases del concurs (article 184); als participants (article 185); a la publicitat (article 186); i al jurat i la decisió del concurs, establint-se també una clàusula de tancament del règim jurídic de conformitat amb la qual “en allò que no preveu aquesta subsecció, el concurs dels projectes es regeix per les normes del procediment restringit en cas que es limiti el nombre de participants, i en cas contrari del procediment obert, en tot allò que no siguin incompatibles i, també, per les disposicions reguladores de la contractació de serveis” (article 187 de la LCSP).

Finalment, resulta cabdal per a l'anàlisi de les qüestions a les que cal donar resposta en aquest informe assenyalar el caràcter bàsic que tenen tots els preceptes que regulen el concurs de projectes, a excepció dels paràgrafs de l'article 185.3 de la LCSP relatius a la possibilitat de dividir en dues subfases successives la segona fase del concurs.

D'altra banda, la Llei 12/2017, del 6 de juliol, de l'arquitectura de Catalunya, d'acord amb el seu article 1, té per objecte l'establiment de mesures de foment i impuls de la qualitat arquitectònica i urbanística, i de la contractació de la redacció de projectes, de la direcció i de l'execució de les edificacions i de la urbanització dels espais públics, exclosos els treballs d'enginyeria civil regulats per la legislació d'obra pública, per a què siguin aplicades per les administracions públiques de Catalunya i els ens, organismes i entitats que d'ella depenen. En aquest sentit, en el seu Preàmbul s'esmenta l'objectiu d'establir “mecanismes de contractació pública per impulsar la qualitat arquitectònica” i en l'article 3.g es disposa que una de les seves finalitats és establir mecanismes en la contractació administrativa de les administracions públiques que reforcin la valoració de la qualitat durant tot el procés de creació arquitectònica.

Aquests mecanismes es desenvolupen, essencialment, en el capítol tercer de la Llei, relatiu a les normes complementàries a la contractació, en el qual s'estableixen les disposicions generals de la contractació en el procés arquitectònic i, entre altres previsions, es disposa en l'article 12 que els ens, els organismes i les entitats que integren el sector públic de Catalunya subjectes a la legislació de contractes “han de contractar els serveis derivats del procés arquitectònic i els instruments de planejament urbanístic d'acord amb la legislació esmentada” –la legislació de contractes del sector públic– i, a més, d'acord amb les especificitats que es preveuen en aquesta llei, les quals són d'aplicació imperativa en:

- Els concursos d'idees d'arquitectura i de planejament urbanístic;
- La contractació de projectes relatius al procés arquitectònic quan es tracti de projectes d'edificació de nova construcció, de rehabilitació o de reforma definits per la legislació d'ordenació de l'edificació i el valor estimat del contracte sigui igual o superior a 60.000 €;
- La contractació conjunta per a l'elaboració del projecte i l'execució de l'obra i dels contractes per a la construcció i l'explotació d'obres del procés arquitectònic, quan requereixin un projecte d'edificació de nova construcció, rehabilitació o reforma definit en la legislació d'ordenació de l'edificació i el contracte per a la redacció del projecte tingui un valor estimat igual o superior a 60.000 €;
- La contractació de la redacció dels instruments de planejament urbanístic i dels projectes d'urbanització quan el valor estimat del contracte sigui igual o superior a 60.000 €.

A més, es preveu que en cas que els contractes esmentats tinguin un valor estimat inferior a 60.000 €, tenint en compte la seva singularitat i rellevància, l'òrgan de contractació pot resoldre, motivadament, l'aplicació de les especialitats previstes en aquesta Llei.

Així, a la vista de l'àmbit d'aplicació de les especialitats fixades per la norma autonòmica, tenint en compte que aquestes afecten qüestions relatives a modalitats de contractació, i atès el caràcter de norma bàsica en matèria de contractació pública de la pràctica totalitat de la regulació dels concursos de projectes continguda en la LCSP, al qual ja s'ha al·ludit, cal assenyalar que les disposicions de la Llei 12/2017 relatives a la contractació del procés arquitectònic i els instruments de planejament urbanístic, entre les que s'inclouen les del concurs de projectes, s'han d'entendre sense perjudici de dita normativa bàsica i s'han d'interpretar de manera conforme amb aquesta –més tenint en compte que la LCSP és posterior a aquesta Llei 12/2017.

De fet, el mateix preàmbul de la Llei d'arquitectura ja assenyala que les disposicions d'aquesta norma s'han d'incardinar “dins el marc legislatiu bàsic de contractes del sector públic” i, com s'ha dit, també l'article 12.1 d'aquesta Llei estableix que en contractar el procés arquitectònic i els instruments de planejament urbanístic, els ens, organismes i entitats sotmesos a la legislació de contractes del sector públic tenen l'obligació de fer-ho d'acord amb el marc normatiu de contractació pública vigent, si bé amb les “especificitats” que preveu aquella Llei d'arquitectura.

II. Anàlisi de les especialitats en matèria de concursos de projectes contingudes en la Llei 12/2017, del 6 de juliol, de l'arquitectura

Partint de la premissa anterior pel que fa a la relació entre les disposicions de la Llei 12/2017 i la LCSP, procedeix donar resposta a les qüestions concretes que planteja l'entitat peticionària d'aquest informe.

A. Obligatorietat de recórrer al concurs de projectes amb contractació posterior del servei mitjançant procediment negociat sense publicitat, per a la contractació de projectes relatius al procés arquitectònic

Per donar resposta a la primera de les qüestions plantejades, relativa a si “en el cas de concursos de projectes, es pot preveure als plecs de condicions que l'adjudicació es faci directament al guanyador o cal tramitar obligatòriament un procediment negociat posterior”, cal tenir en compte la doble tipologia de concursos que preveu la LCSP, a la qual s'ha fet referència en la consideració jurídica anterior, així com també el que disposa l'article 18 de la Llei d'arquitectura, que porta per títol “especificitats de la contractació de projectes relatius al procés arquitectònic”, i que després de preveure que en aquestes contractacions la redacció de projectes i la direcció de les obres es pot licitar potestativament de manera conjunta, estableix que “2. La licitació s'ha d'efectuar amb la modalitat de concurs de projectes restringit a un nombre limitat de participants i amb intervenció de jurat, amb la posterior contractació del servei de redacció del projecte, i si escau de direcció de les obres, mitjançant un procediment negociat amb la persona o persones guanyadores del concurs de projectes”.

Certament, en aquesta previsió de la Llei d'arquitectura sembla imposar-se, en la contractació de determinats projectes, la utilització del tipus de concurs de projectes amb premis o pagaments als participants i la posterior adjudicació del contracte de serveis mitjançant procediment negociat –excloent, per tant, la tipologia prevista en la LCSP consistent en la

realització de concursos de projectes en el marc del procediment d'adjudicació del contracte de serveis.

A la vista d'aquesta regulació, i tenint en compte el règim jurídic establert al respecte amb caràcter de normativa bàsica en la LCSP, com s'ha assenyalat en la consideració jurídica anterior, es constata que la Llei de l'arquitectura estableix en aquest punt una especialitat que té cabuda en aquell marc de la legislació bàsica, en la mesura que es concreta o limita per la norma legal catalana la tipologia de concurs de projectes, d'entre els dos establerts per la normativa bàsica, que caldrà emprar en la contractació de determinats projectes en aquest àmbit.

D'altra banda, i en la mesura que en l'escrit de consulta s'al·ludeix al dubte que suscita el fet d'haver de recórrer a un procediment negociat sense publicitat en el cas que hi hagi un únic guanyador del concurs de projectes, enlloc de poder preveure en els plecs que directament el contracte s'adjudiqui al guanyador, cal afirmar que aquesta possibilitat semblaria tenir cabuda en la tipologia de concurs de projectes organitzats en el marc d'un procediment d'adjudicació d'un contracte de serveis, però no en canvi en la tipologia de concurs que la llei catalana obliga a utilitzar.

En tot cas, cal tenir en compte que el fet que en el concurs hi hagi un únic guanyador no comporta de pla l'exclusió de la possibilitat de negociar i, de fet, la negociació pot entendre's molt convenient –també en el cas de concórrer un licitador– en el cas que s'analitza, en la mesura que no és obligatori en tot cas adjudicar el contracte amb posterioritat al concurs de projectes amb premis o pagaments, si no resulta el més adient a l'interès públic, com no pot ser d'altra manera. Així es preveu en l'article 183.4 de la LCSP en disposar que el valor estimat d'aquests concursos el configura l'import total dels premis i pagaments i el valor estimat del contracte de serveis que “es pugui adjudicar ulteriorment” mitjançant procediment negociat sense publicitat. A més, cal recordar també que la mateixa LCSP preveu que en els procediments negociats sense publicitat en què únicament participi un candidat és obligació de la mesa o, en el seu defecte, de l'òrgan de contractació, negociar “sempre i quan sigui possible”.

En definitiva, efectivament, la Llei de l'arquitectura limita la tipologia de concurs de projectes al que es pot recórrer per a la contractació de projectes relatius al procés arquitectònic, remetent en tot cas a la utilització del concurs amb premis o pagaments als participants i posterior adjudicació del contracte de serveis mitjançant procediment negociat sense publicitat amb el guanyador o guanyadors del concurs, sense que modifiqui aquest règim el fet que únicament hi hagi un guanyador ni, a més, exclogui *per se* la conveniència –com sembla apuntar-se en l'escrit adjunt a la petició d'informe–, de poder negociar amb ell abans de decidir l'adjudicació del contracte de serveis a favor seu en el marc del procediment negociat sense publicitat.

B. Possibilitat de configurar els criteris de selecció de manera que permetin diverses opcions d'acreditació

La segona pregunta que es planteja és la relativa a si “En el procediment restringit per al concurs de projectes, té empara en la LCSP permetre 2 vies o modalitats d'accés separades, independents i valorades de forma diferent”.

Amb caràcter previ a analitzar aquesta qüestió, i atesa l'equiparació que sembla fer-se en l'escrit que acompanya la petició d'informe entre el procediment restringit i el concurs de projectes, convé precisar que són procediments diferents, malgrat que, tal com s'ha assenyalat en la consideració jurídica anterior, la LCSP estableixi l'aplicació supletòria de les normes del procediment restringit per tot allò que no preveu la regulació específica del concurs de projectes, en cas que es limiti el nombre de participants en el concurs. En aquest sentit, si bé és cert que l'article 18.4.c de la Llei d'arquitectura parla de licitadors convidats al procediment restringit, s'ha d'entendre que ho fa en el marc de la possibilitat de restringir el nombre de participants en el concurs i no com a procediment a utilitzar pròpiament dit.

Fet l'anterior aclariment i situats en el moment de seleccionar els candidats d'un concurs de projectes, d'acord amb el que estableix l'article 185 de la LCSP, l'òrgan de contractació té la potestat de limitar el nombre de participants. Si ho fa, el concurs ha de tenir dues fases, una primera, en la qual l'òrgan de contractació ha de seleccionar els participants al concurs –un mínim de tres i, en tot cas, en nombre suficient per garantir una competència real– entre els candidats que presentin sol·licituds i emprant “criteris objectius, clars i no discriminatoris”, que han de figurar en les bases del concurs i en l'anunci de licitació, sense que “l'accés a la participació es pugui limitar a un àmbit territorial determinat, o a persones físiques a exclusió de les jurídiques o a la inversa”; i una segona fase que, alhora es pot dividir en dues subfases successives per reduir més el nombre de concursants.

Per la seva banda, la Llei d'arquitectura catalana també preveu en l'article 18 aquesta modalitat de concurs de projectes restringit a un nombre limitat de participants, amb la posterior contractació del servei de redacció del projecte, per a la contractació de projectes relatius al procés arquitectònic, i assenjala que, amb la finalitat de seleccionar prèviament als participants del concurs de projectes, les bases del concurs i l'anunci de licitació han d'establir “criteris clars i no discriminatoris”, i que entre d'altres es tindran en consideració els coneixements tècnics, l'eficàcia, l'experiència, la fiabilitat dels professionals i de les empreses participants, i la formació en estudis o coneixements específics vinculats a l'objecte del contracte. Aquest article també disposa que el nombre de participants que s'estableixi pot ser “mínim o màxim, en general o per modalitats, segons cada criteri de selecció”, amb l'objectiu de possibilitar una participació diversificada que, en qualsevol cas, ha de ser suficient per a garantir la competència.

Així, la qüestió a determinar és si els criteris que cal fixar per seleccionar els participants que han de passar a la fase de concurs poden donar més d'una alternativa d'acreditació, de manera que un participant pogués optar per acreditar en aquesta fase de selecció els seus coneixements tècnics i l'experiència, i un altre la seva fiabilitat i formació en estudis vinculats a l'objecte del contracte, sempre en el marc del que establissin les bases del concurs i l'anunci de licitació. Certament, no sembla que una configuració dels criteris de selecció en aquests termes vulneri la normativa de contractació pública ni sigui contrària als principis que la inspiren, malgrat aquesta possibilitat no s'hi prevegi expressament.

C. Criteris per seleccionar als participants convidats a presentar proposta de projecte en el concurs

La tercera qüestió formulada, relativa a la possibilitat de preveure criteris “sotmesos a judici de valor” en la selecció dels participants al concurs, es planteja partint de la diferent redacció que es conté en les dues regulacions que s'analitzen, d'una banda, la LCSP que disposa que

aquests criteris de selecció han de ser “criteris objectius, clars i no discriminatoris” i, d'altra banda, la Llei de l'arquitectura que estableix que han de ser “clars i no discriminatoris”.

De fet, el requisit del caràcter “objectiu” dels criteris que incorpora la LCSP no es preveu en la Directiva 2014/24/UE, ja esmentada, en l'article 80 de la qual es preveu que en cas de concursos de projectes restringits a un nombre limitat de participants “los poderes adjudicadores establecerán criterios de selección claros y no discriminatorios” –motiu pel qual tampoc es recull en la llei d'arquitectura que, com s'ha dit en la consideració jurídica anterior, es va aprovar amb anterioritat a la LCSP i va transposar directament determinades previsions de la Directiva, com aquesta relativa als criteris de selecció.

Certament, el que cal determinar a la vista d'aquestes previsions és si cal entendre el requisit de l'objectivitat com a equivalent al concepte d'objectivitat emprat com a tipologia de criteri d'adjudicació, és a dir, equivalent a automàtic o no subjecte a judici de valor, la qual cosa constataria que la LCSP va fer una transposició de la LCSP més restrictiva en aquest punt que la Directiva, impeding la possibilitat de selecció de candidats en base a criteris que incorporin judicis de valor. En aquest cas, caldria entendre que, certament, tractant-se de normativa bàsica, hauria de ser respectada també en aplicació de les previsions de la llei d'arquitectura. Alternativament, es pot interpretar que la qualitat de l'objectivitat que requereix la LCSP no s'ha d'entendre equivalent a automàtic o no subjecte a judici de valor, sinó que s'ha d'entendre l'exigència d'objectivitat d'un criteri en el sentit que sigui respectuós amb el principi d'igualtat –essent incorporat a la LCSP a mode de reforç o complement al requisit ja fixat en la Directiva que els criteris siguin no discriminatoris. Aquesta interpretació, respectuosa amb el que es fixa en la Directiva, podria considerar-se més idònia en la mesura que permetria incloure en la selecció determinats criteris que incorporessin un cert judici valoratiu –cosa que pot semblar convenient en determinats supòsits–, tenint en compte que l'objectivitat en el procés de selecció ja queda garantida amb l'anonimització de la identitat dels participants que impera en aquest procediment.

D. Òrgan competent per a la selecció dels participants convidats a presentar proposta de projecte en el concurs

La quarta qüestió que cal respondre és la relativa a quin és l'òrgan competent per efectuar la valoració dels criteris de selecció dels participants que han de passar a la segona fase –concretament, a si “ha de fer-la el Jurat o si pot fer-la un altre òrgan en què no calgui la presència de professionals específics” i “si és un òrgan diferent, ha de ser una Mesa de Contractació o poden ser els serveis administratius de l'Ajuntament”.

Tal com ja s'ha indicat anteriorment i com disposa l'article 185.1 de la LCSP, l'òrgan de contractació és el competent per efectuar aquesta selecció entre els participants que hagin presentat una sol·licitud. De fet, en els concursos de projectes, tal com s'assenyala en l'article 187 de la LCSP, no intervé mesa de contractació i les funcions administratives o d'una altra índole, no atribuïdes específicament al jurat, les han de dur a terme els “serveis dependents de l'òrgan de contractació”.

Pel que fa al jurat, és l'òrgan competent per valorar els criteris indicats a l'anunci de licitació del concurs i que serviran per seleccionar al guanyador, tant si es tracta de criteris automàtics o valorables mitjançant un judici de valor, de conformitat amb l'article 187 de la LCSP, sense perjudici que, tal com disposa aquest mateix precepte, quan s'exigeixi una qualificació

professional específica per participar en un concurs de projectes, almenys dos terços dels membres del jurat han de tenir la qualificació esmentada o una altra d'equivalent.

Per tant, atès el caràcter bàsic d'aquest precepte, cal entendre necessària la constitució del jurat en tot concurs i en tot cas, amb independència del caràcter automàtic o no dels criteris de valoració dels projectes –no només en el cas que els criteris depenguin d'un judici de valor, com disposa l'article 18.5 de la Llei de l'arquitectura, que, com s'ha dit, cal interpretar de manera conforme amb la normativa bàsica.

E. Possibilitat d'establir el preu com a criteri de valoració dels projectes

En darrer lloc, cal donar resposta a la qüestió relativa a si (en cas que no calgui tramitar un procediment negociat) es pot valorar el preu com a criteri per seleccionar el guanyador o, eventualment, com a criteri de desempat, malgrat que s'ha respost a la primera pregunta en el sentit que és necessari tramitar el procediment negociat posterior.

A aquest efecte, cal partir de l'article 184 de la LCSP, en el qual es preveu que “la valoració de les propostes s'ha de referir a la seva qualitat i els seus valors tècnics, funcionals, arquitectònics, culturals i mediambientals”; i de l'article 145.3 g de la LCSP que, en seu de requisits i classes de criteris d'adjudicació aplicables als contractes, disposa també per als contractes de serveis que tinguin per objecte prestacions de caràcter intel·lectual, com els serveis d'enginyeria i arquitectura, que el preu no pot ser l'únic factor determinant de l'adjudicació.

Així mateix l'article 145.4 de la LCSP estableix, en especial per a aquests contractes que tinguin per objecte prestacions de caràcter intel·lectual, l'obligació dels òrgans de contractació de vetllar perquè s'estableixin criteris d'adjudicació que permetin obtenir obres, subministraments i serveis de gran qualitat que responguin tan bé com es pugui a les seves necessitats; així com també l'obligació que en aquests contractes els criteris relacionats amb la qualitat han de representar, almenys, el 51 per cent de la puntuació assignable en la valoració de les ofertes –sense perjudici d'haver de donar, també en aquests casos, preponderància als criteris valorables mitjançant fórmules en els termes de l'article 146.2.a de la LCSP.

Per la seva banda, l'article 18.4.b de la Llei 12/2017 disposa que per a la valoració de les proposicions més avantatjoses s'han d'introduir “a més dels aspectes econòmics”, criteris de valoració que incorporin “els valors inherents a l'arquitectura” vinculats a l'objecte del contracte, i concreta que els criteris que es refereixin a la qualitat arquitectònica “han de rebre sempre una valoració predominant amb relació a la puntuació total determinada en els plecs de clàusules administratives”.

Per tant, si bé el preu es pot tenir en compte per a la valoració dels projectes, no pot ser l'únic criteri a valorar, ni tenir un caràcter preponderant respecte de la resta de criteris previstos, els quals, com s'ha assenyalat, han de referir-se a la qualitat i els valors tècnics, funcionals, arquitectònics, culturals i mediambientals del projecte, representant, almenys, el 51 per cent de la puntuació assignable en la valoració de les ofertes.

Sobre la base de les consideracions anteriors, la Comissió Permanent de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa formula les següents

CONCLUSIONS

I. Les disposicions contingudes en la Llei 12/2017, de 6 de juny, de l'arquitectura, relatives a la contractació en el procés arquitectònic i els instruments de plantejament urbanístic, s'han d'interpretar de conformitat amb les disposicions de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, relatives al concurs de projectes que tenen caràcter de normativa bàsica.

II. La Llei 12/2017, de 6 de juny, de l'arquitectura, imposa per a la contractació de projectes relatius al procés arquitectònic, la utilització de la tipologia de concurs amb premis o pagaments als participants i posterior adjudicació del contracte de serveis mitjançant procediment negociat sense publicitat amb el guanyador o guanyadors del concurs. Per tant, malgrat que hi hagi un sol guanyador del concurs, cal recórrer a aquest procediment negociat per adjudicar-li, si escau, el contracte de serveis posterior, sense que el fet que es dugui a terme amb un únic guanyador exclogui la possibilitat –i, fins i tot, conveniència–, de negociar.

III. Els criteris per seleccionar els participants convidats a presentar proposta de projecte es poden configurar de manera que permetin diverses opcions o alternatives d'acreditació, sempre en el marc del que establissin les bases del concurs i l'anunci de licitació, en la mesura que aquesta possibilitat de configuració no vulnera la normativa de contractació pública ni és contrària als principis que la inspiren, malgrat no s'hi prevegi expressament.

IV. Els criteris establerts a la Llei de l'arquitectura per seleccionar els participants convidats a presentar proposta de projecte, han de ser clars i no discriminatoris, podent-se interpretar l'exigència que siguin també "objectius", establerta en la LCSP –a diferència de la Directiva 24/2014/UE i la Llei 12/2017, de 6 de juny, de l'arquitectura–, no com a equivalent a automàtic o no subjecte a judici de valor, sinó en el sentit que siguin respectuosos amb el principi d'igualtat. Aquesta interpretació, conforme amb el que es fixa en la Directiva, podria considerar-se més idònia en la mesura que permetria incloure en la selecció determinats criteris que incorporessin un cert judici valoratiu –cosa que pot semblar convenient en determinats supòsits–, tenint en compte que l'objectivitat en el procés de selecció queda garantida amb l'anonimització de la identitat dels participants que impera en aquest procediment.

V. En els concursos de projectes l'òrgan de contractació és el competent per efectuar la selecció entre els participants que hagin presentat una sol·licitud i correspon al jurat escollir el projecte guanyador, sense que en aquests procediments hi hagi intervenció de mesa de contractació i realitzant els serveis dependents de l'òrgan de contractació les funcions administratives o d'una altra índole, no atribuïdes específicament al jurat.

VI. En els concursos de projectes es pot tenir en compte el preu per a la valoració dels projectes, però aquest no pot ser l'únic criteri a valorar, ni pot tenir un caràcter preponderant respecte de la resta de criteris previstos, els quals s'han de referir a la qualitat, i els valors tècnics, funcionals, arquitectònics, culturals i mediambientals del projecte i han de representar, almenys, el 51 per cent de la puntuació assignable en la valoració de les ofertes.

Barcelona, 31 de març de 2022